

1 Jaká věcná práva by podle práva tohoto členského státu mohla vyplynout z dědictví?

ÚVODNÍ POZNÁMKA

V prvé řadě je třeba uvést, že věcnými právy mohou být užívací práva (*direitos reais de gozo*) nebo zajišťovací práva (*direitos reais de garantia*).

Za druhé, kromě věcných práv k hmotným věcem obhájí část doktríny existenci věcných práv k nehmotným věcem.

V portugalském právu je zakotvena rovněž zásada *numerus clausus*, neboli taxativní povaha věcných práv (článek 1306 občanského zákoníku (*Código Civil*)).

PRÁVA, KTERÁ MOHOU BÝT PŘEDMĚTEM DĚDICTVÍ

Předmětem dědictví může být soubor práv, která úmrtím jejich držitele nezanikají, nýbrž mohou pokračovat.

Článek 2025 portugalského občanského zákoníku (*Código Civil*) uvádí s ohledem na to, co může být předmětem dědictví, toto:

„1 – Právní vztahy, které z důvodu své povahy nebo silou práva úmrtím příslušného vlastníka zanikají, nejsou předmětem dědictví.

2 – Práva, jichž se lze vzdát, mohou rovněž úmrtím držitele zaniknout, pokud tak jejich držitel stanoví.“

Například poživací právo, věcné užívací právo a právo bydlení jsou věcná práva, která zanikají úmrtím jejich držitele, a to silou práva (čl. 1476 odst. 1 písm. a) a článek 1485 občanského zákoníku (*Código Civil*)).

Stávající znění občanského zákoníku je v portugalské k dispozici na adrese

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=775&tabela=leis&so_miolo=&

S výjimkou poživacího práva, věcného užívacího práva a práva bydlení jsou věcnými právy, která spadají do některé ze situací uvedených v článku 2025 občanského zákoníku, nebo ostatních případů výslovně stanovených v jiných právních předpisech, zpravidla ostatní věcná práva, která mohou být předmětem dědictví.

Určitá práva jsou omezena, například věcná práva týkající se nahlášených zbraní, která mohou být předmětem dědictví pouze za určitých podmínek stanovených v článku 37 právního rámce pro zbraně a střelivo (*Regime Jurídico das armas e munições*), který zní:

„1 – Nabytí nahlášené zbraně zděděním pozůstalosti zůstavitele je přípustné na základě povolení národního ředitele policie *de segurança pública* – PSP (dále jen „policie“).

2 - Pro účely předchozího odstavce musí být existence zbraní policii nahlášena do 90 dnů od úmrtí předchozího vlastníka nebo po objevení zbraní osobou, která je má v držení.

3 – Národní ředitel policie může povolit registraci zbraně na jméno správce pozůstalosti do doby rozdělení majetku zůstavitele, přičemž v tomto případě musí být zbraň povinně svěřena do úschovy policie.

4 – Jestliže správce pozůstalosti nebo jiný dědic splňuje zákonné podmínky pro držení zbraně, lze požádat o registraci na jejich jméno, pokud je zbraň u nich v úschově.

5 – Na žádost správce pozůstalosti může být zbraň převedena na osobu, která splňuje kritéria pro držení zbraní, přičemž nabyvatele zvolí zúčastněná strana; nebo zbraň může být prodána v dražbě organizované policií a výtěžek z prodeje je po odečtení poplatků převeden do pozůstalosti.

6 – Jakmile je rozdělení majetku dokončeno, bude zbraň předána oprávněnému dědici, pokud splňuje zákonné podmínky pro její držení.

7 – Po uplynutí deseti let bez vznesení nároku na majetek propadne zbraň státu.“

Právní rámec pro zbraně a střelivo schválený zákonem č. 5/2006 ze dne 23. února 2006 je v portugalské.

VĚCNÁ UŽÍVACÍ PRÁVA

Zákon stanoví tato věcná užívací práva (články 1302 až 1575 občanského zákoníku a právní rámec pro dočasné užívání ubytovacího zařízení (*Regime Jurídico da Habitação Periódica*) uvedený níže):

vlastnické právo (*direito de propriedade*)

spoluvlastnictví (*compropriedade*)

vlastnictví bytu (*propriedade horizontal*)

poživací právo (*usufruto*)

věcné užívací právo a právo bydlení (*direito real de uso e habitação*)

věcná práva na dočasné užívání ubytovacího zařízení (*direito real de habitação periódica*)

právo stavby (*direito de superfície*)

služebnost (*servidões prediais*).

Právní rámec pro dočasné užívání ubytovacího zařízení byl schválen legislativním nařízením č. 275/93 ze dne 5. srpna 1993 které je v portugalské.

VĚCNÁ ZAJIŠŤOVACÍ PRÁVA

Občanský zákoník stanoví tato věcná zajišťovací práva:

převod nájmu (*Consignação de rendimentos*) – článek 656

zástava (*Penhor*) – článek 666

hypotéka (*Hipoteca*) – článek 686

výhradní právo k nemovitosti (*Privilégios imobiliários*) – články 743 a 744

zadržovací právo (*Direito de retenção*) – články 754 a 755.

VĚCNÁ PRÁVA K HMO TNÝM VĚCEM

V článku 1302 občanského zákoníku je stanoveno, že předmětem vlastnického práva, které je upraveno tímto zákoníkem, mohou být pouze movité či nemovité hmotné věci (včetně vody).

VĚCNÁ PRÁVA K NEHMO TNÝM VĚCEM

Ustanovení článku 1303 občanského zákoníku odkazuje na duševní vlastnictví, které je upraveno zákonem o průmyslovém vlastnictví (*Código da Propriedade Industrial*). Část doktríny stanoví, že duševní vlastnictví je pojem, který zahrnuje autorské právo a práva související a průmyslové vlastnictví.

Portugalské právní předpisy používají dvě označení: duševní vlastnictví (v občanském zákoníku) a průmyslové vlastnictví (v zákonu o průmyslovém vlastnictví).

Podle článku 1 zákona o průmyslovém vlastnictví spadají do průmyslového vlastnictví rybolov, zemědělství, lesnictví, živočišná výroba a těžební průmysl, průmysl a obchod v užším smyslu a veškeré přírodní produkty nebo zhotovené výrobky a služby.

Doktrína není jednotná, pokud jde o to, zda vnitrostátní právo uznává vlastnické právo a jiná věcná práva k nehmotným věcem, například vlastnické právo k obchodnímu podniku nebo duševnímu vlastnictví. Tato záležitost je předmětem výkladu ze strany soudů.

Zákon o průmyslovém vlastnictví upravuje práva k patentům, užitným vzorům, polovodičovým výrobkům, průmyslovým vzorům, ochranným známkám, odměnám, logům, označením původu a zeměpisným označením a jejich změny a převod.

Práva vyplývající z patentů a užitných vzorů, jakož i topografie polovodičových výrobků, průmyslových vzorů a ochranných známek a jiných rozlišovacích znaků lze poskytnout jako zástavu – článek 6 zákona o průmyslovém vlastnictví.

Aktuální znění zákona o průmyslovém vlastnictví je k v portugalské k dispozici na adrese

http://www.pgdliisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?tabela=leis&artigo_id=438A0002&nid=438&nversao=&tabela=leis&so_miolo=

Co se týká obchodních společností, nástupnictví do práv k účastem nebo podílům z důvodu úmrtí jednoho ze společníků a příslušné požadavky jsou upraveny v zákonu o obchodních společnostech (*Código das Sociedades Comerciais*), konkrétně:

článek 184, co se týká nástupnictví z důvodu úmrtí společníka veřejné obchodní společnosti,

články 198, 225 a 252, co se týká nástupnictví z důvodu úmrtí společníka ve společnosti s ručením omezeným,

Články 469 a 475, co se týká nástupnictví z důvodu úmrtí společníka komanditní společnosti.

Aktuální znění zákona o obchodních společnostech je v portugalské k dispozici na adrese

[http://www.pgdliisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=524&tabela=leis&so_miolo=&](http://www.pgdliisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=524&tabela=leis&so_miolo=)

2 Jsou tato věcná práva zapsána v rejstříku práv k nemovitému či movitému majetku a, pokud ano, je tento zápis povinný? Do kterého rejstříku (kterých rejstříků) se zapisují a jaké jsou požadavky a postup v souvislosti s tímto zápisem?

Ano, tato práva jsou zpravidla zapsána v rejstříku, jak je objasněno níže.

KATASTRÁLNÍ ÚŘADY

Na katastrálních úřadech (*Conservatórias do Registo Predial*) jsou zapisovány úkony týkající se právního stavu budov, včetně níže uvedených věcných práv (články 1 a 2 zákona o katastru nemovitostí (*Código de Registo Predial*)):

právní úkony týkající se zřízení, uznání, nabytí nebo změny vlastnických práv, požívacího práva, užívacího práva a práva bydlení, práva stavby nebo služebnosti,

právní úkony týkající se zřízení nebo změny vlastnictví bytu a práv na dočasné užívání ubytovacího zařízení,

změny vlastnictví pozemku v důsledku rozdělení pozemku, přeměny struktury a rozdělení spoluvlastnictví a příslušné úpravy,

nabídka postoupení nebo služebnosti, přednostní závazky a ustanovení závěti, pokud nabyly účinku, postoupení smluvního postavení vyplývajícího z těchto skutečností,

postoupení majetku věřitelům,

hypotéka, její postoupení nebo změna, postoupení pořadí příslušného zápisu a registrace a postoupení nájmu,

převod pohledávek zajištěných hypotékou nebo postoupení nájmu, je-li převod zajištění důležitý,

nájem na dobu delší než šest let a jeho převod nebo podnájem s výjimkou pachtu,

zastavení úvěru zajištěného hypotékou nebo postoupení nájmu a jiné úkony či ujednání týkající se těchto pohledávek,

jakákoli jiná omezení vlastnického práva podléhající ze zákona zápisu,

právní úkony mající za následek zánik práv, služebnosti nebo zapsaných břemen.

Zápis výše uvedených skutečností je povinný s výjimkou skutečností uvedených v článku 8A zákona o katastru nemovitostí.

Podle článku 687 občanského zákoníku musí být hypotéka zapsaná, jinak nebude ve vztahu ke stranám uznána.

Podmínky pro zápis pozemku jsou stanoveny v těchto ustanoveních zákona o katastru nemovitostí:

podmínky týkající se povinného zápisu, lhůta a způsobilosti práv k nemovitosti jsou stanoveny v člancích 8-B, 8-C, 8-D a 9,

předběžný zápis, zachování zápisu – zejména zásada právního nástupnictví a osvobození od předběžného zápisu v knize nabývání na základě rozdělení /dědění – jsou stanoveny v člancích 34 a 35,

způsobilost k podání žádosti o zápis a možnost zastoupení jsou stanoveny v člancích 36 až 39,

forma a způsob podání žádosti o zápis – zejména právo na zápis elektronickou cestou – jsou stanoveny v člancích 41 až 42-A,

doklady, které je nutné předložit, jsou uvedeny v člancích 43 až 46.

Zákon o katastru nemovitostí je v portugalské k dispozici na adrese http://www.pgdliisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=488&tabela=leis

Podrobnější informace týkající se žádostí o zápis do katastru nemovitostí, obchodního rejstříku a evidence motorových vozidel, zejména pokud jde o způsob zaslání žádosti, požadavky a služby dostupné on-line, jsou k dispozici na adrese <http://www.irn.mj.pt/sections/empresas>

<https://www.irn.mj.pt/sections/empresas>.

ÚŘADY SPRAVUJÍCÍ OBCHODNÍ REJSTŘÍK

U úřadů spravujících obchodní rejstřík jsou zaznamenávány skutečnosti za účelem zveřejnění právního postavení živnostníků, obchodních společností, sdružení občanského práva obchodní povahy a samostatných podniků s ručením omezeným. Do obchodního rejstříku se zapisují také určité skutečnosti týkající se právního postavení družstev, veřejných podniků, komplementárních skupin podniků a evropských hospodářských zájmových sdružení.

U úřadů spravujících obchodní rejstřík musí být zapsány skutečnosti uvedené v článku 15 zákona o obchodním rejstříku (*Código de Registo Comercial*), konkrétně:

„Článek 15 (Skutečnosti podléhající povinnému zápisu)

1 – Zápis skutečností uvedených v čl. 3 odst. 1 písm. a) až c) a e) až z) a odst. 2, článku 4, čl. 5 písm. a), e) a f), článků 6, 7 a 8 a čl. 10 písm. c) a d) je povinný.

2 – S výhradou ustanovení následujících odstavců je nutné požádat o zápis skutečností uvedených v předchozím odstavci do dvou měsíců ode dne, kdy byly konstatovány.

3 – O zápis skutečností uvedených v čl. 5 písm. a), e) a f) je nutno požádat do dvou měsíců ode dne zveřejnění nařízení, kterým se tyto skutečnosti stanoví.

4 – Žádost o zápis účetních závěrek společností a samostatných podniků s ručením omezeným musí být podána do 15. dne sedmého měsíce následujícího po skončení účetního období.

5 – Předmětem povinného zápisu jsou rovněž žaloby, rozhodnutí, ochranná a předběžná opatření stanovená v článku 9.

6 – Zápis předběžného opatření není povinný, pokud již byla podána žádost o zápis požadovaného předběžného opatření, a jeho zápis není povinný, pokud již byla podána žádost o zápis hlavní žaloby.

7 – O zápis žalobních návrhů a ochranných opatření ve věci pozastavení účinku rozhodnutí společnosti je třeba požádat do dvou měsíců ode dne jejich navržení.

8 – O zápis konečných rozhodnutí oznámených v rámci žalobních návrhů a opatření uvedených v předchozím odstavci je nutno požádat do dvou měsíců ode dne vydání konečného rozhodnutí, proti němuž nelze podat opravný prostředek.“

Podmínky pro zápis do obchodního rejstříku jsou stanoveny v článcích 28 až 53 zákona o obchodním rejstříku.

Podle čl. 32 odst. 1 a 2 zákona o obchodním rejstříku:

Lze zapsat pouze skutečnosti uvedené v písemnostech, které je právně dokládají,

písemnosti vyhotovené v cizím jazyce mohou být přijaty pouze tehdy, jsou-li přeloženy, ledaže se týkají skutečností, které jsou předmětem zápisu přepisem, jsou vyhotoveny v angličtině, francouzštině nebo španělštině a příslušný úředník tento jazyk ovládá.

Co se týká daňových povinností, podle čl. 51 odst. 1 zákona o obchodním rejstříku nemůže být zproplatněn úkon zapsán s konečnou platností, dokud nejsou uhrazeny nebo zajištěny příslušné daně.

Zákon o obchodním rejstříku je v portugalské k dispozici na adrese http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=506&tabela=leis

ZÁPIS CENNÝCH PAPÍRŮ

V souladu s právními předpisy se za cenné papíry považují mimo jiné:

akcie,

dluhopisy,

vlastnické podíly na majetku,

podílové jednotky subjektů kolektivního investování,

odebírací práva (*direitos destacados*) u cenných papírů uvedených v předchozích bodech, pokud se vztahují na celou emisi nebo sérii nebo jsou-li stanovena v době vydání,

samostatné opční listy,

jiné písemnosti představující jednotnou právní situaci, pokud je lze převádět na trhu.

Cenné papíry znějí na jméno (článek 52 portugalského zákona o cenných papírech (*Código de Valores Mobiliário*).

Nabývání cenných papírů, jakož i zřízení, změna nebo zánik požívacího práva, zástavního práva či jiné právní situace zatěžující cenné papíry se zapisují (zpravidla u subjektu, který je vydal, nebo u subjektu, který je spravuje) a mohou být předmětem dědictví.

Zápis cenných papírů, subjekty odpovědné za zápis, požadavky na zápis, účinky zápisu na zřízení, převod a výkon práv a nástupnictví do těchto práv se liší podle výše uvedených kategorií majetku.

Tuto záležitost upravuje zákon o cenných papírech schválený legislativním nařízením č. 486/99 ze dne 13. listopadu 1999, jehož aktuální znění je k dispozici v portugalské k dispozici na adrese: http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=450&so_miolo=&tabela=leis&nversao=

EVIDENCE MOTOROVÝCH VOZIDEL

Skutečnosti týkající se právního stavu motorových vozidel a jejich přívěsů jsou zaznamenávány v evidenci motorových vozidel (*Conservatórias do Registo Automóvel*).

Za účelem registrace se za vozidla považují motorová vozidla a jejich přívěsy, které podle pravidel silničního provozu (*Código da Estrada*) podléhají registraci.

Článek 117 pravidel silničního provozu uvádí, která vozidla a přívěsy podléhají povinné registraci. Aktuální znění pravidel silničního provozu schválených legislativním nařízením č. 114/94 ze dne 3. května 1994 je v portugalské k dispozici na adrese: http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=114&so_miolo=&tabela=leis&nversao=

Článek 5 zákona o evidenci motorových vozidel (*Código de Registo Automóvel*) stanoví s ohledem na povinnou registraci motorových vozidel toto:

„Článek 5

1 – Registraci podléhá:

a) vlastnické právo a požívací právo;

b) výhrada vlastnictví stanovená ve smlouvách o prodeji motorových vozidel;

c) hypotéka, její změny a postoupení, jakož i postoupení pořadí příslušného zápisu;

d) finanční leasing a převod práv z toho vyplývajících;

e) nájem na dobu delší než jeden rok, má-li příslušná smlouva za následek očekávaný převod vlastnictví;

f) přidělení vozidla pro pronájem bez řidiče;

g) převod zapsaných práv nebo úvěrů a zástav, předběžné zabavení a zajištění úvěrů;

h) zajištění, předběžné zabavení, inventarizace nebo konfiskace, konfiskace v trestním řízení či jiná soudní nebo správní opatření nebo úkony, jež se dotýkají volného nakládání s vozidly;

i) břemeno nezczizitelnosti nebo nedostupnosti stanovené v daňových předpisech;

j) zánik nebo změna dříve zapsaných práv či břemen, změna složení názvu nebo označení a změna obvyklého bydliště nebo sídla majitelů, držitelů požívacího práva a nájemců vozidel;

l) jiné právní úkony podléhající podle zákona registraci.

2 – Zápis skutečností uvedených v písmenech a), b), d), e), f) a i) a zápis změny názvu nebo označení a obvyklého bydliště nebo sídla majitelů, držitelů požívacího práva a nájemců vozidel je povinný.

3 – Od zápisu vlastnického práva je v případě dědického nástupnictví upuštěno, má-li být vozidlo převedeno na dědice.“

Motorová vozidla nelze zastavit – článek 8 zákona o evidenci motorových vozidel.

Podmínky evidence motorových vozidel jsou stanoveny v článku 11 zákona o evidenci motorových vozidel:

„Článek 11

1 – Úkon uvedený v osvědčení o registraci nebo úkon týkající se zrušení či změn zaznamenaných skutečností nelze provést bez předložení dříve vydaného osvědčení.

2 – Ustanovení předchozího odstavce se nepoužijí:

a) v případě ztráty nebo zničení osvědčení o registraci;

b) v případě žádostí o registraci vozidel podaných prostřednictvím internetu.

3 – Požádá-li o registraci zúčastněná strana, která nemá osvědčení o registraci, musí registrační úředník vyrozumět držitele tohoto osvědčení podle odstavce 2 předchozího článku, aniž by byla dotčena registrace.

4 – Není-li oznámení učiněno, nebo není-li osvědčení zasláno registračnímu úředníkovi ve stanovené lhůtě, požádá registrační úředník o zajištění tohoto dokumentu správní nebo policejní orgán.“

Evidence motorových vozidel je upravena legislativním nařízením č. 54/75 ze dne 12. února 1975.

NÁRODNÍ REJSTŘÍK LETADEL

Letadlo nebo samostatné vybavení (motor, rotor, vrtulový pohon atd.) musí být zapsány v národním rejstříku letadel.

Žádost o zápis se podává pomocí formuláře, k němuž jsou připojeny tyto doklady:

kupní smlouva či jiný doklad prokazující prodej („Bill of Sale“);

osvědčení o vyškrtnutí z rejstříku letadel země předchozí registrace nebo osvědčení o nezaregistrování;

osvědčení o celním odbavení v případě letadla dovezeného ze třetí země;

dvě fotografie letadla, jedna zepředu a jedna z profilu, s vyznačenou značkou státní příslušnosti a poznávací značkou, ve formátu 9x12, bez ohraničení a vytištěné v přírodních barvách.

Doklady vydané v cizích zemích musí obsahovat notářsky ověřené a legalizované podpisy osob s připojenou apostilou v souladu s ustanoveními článků 3 a 4 Haagské úmluvy ze dne 5. října 1961 o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin, ratifikované legislativním nařízením č. 48450 ze dne 24. června 1968, nebo notářsky ověřené a legalizované portugalským diplomatickým či konzulárním zástupcem v dané zemi.

Doklady vydané v Portugalsku právníkou osobou musí být opatřeny podpisy právních zástupců uznávaných zákonem se slovy „řádně zmocnění k výkonu svých pravomocí“.

Další informace jsou uvedeny na internetových stránkách **Národního úřadu pro civilní letectví** (*Autoridade Nacional de Aviação Civil*).

REJSTŘÍK PLAVIDEL

Registrace plavidel je upravena v obecném předpisu o přístavních orgánech (*Regulamento Geral das Capitánias*) – **legislativní nařízení č. 265/72 ze dne 31. července 1972** – v aktuálním znění, které je k dispozici na adrese:

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=1721&tabela=leis&ficha=1&pagina=1&so_miolo=&

Mimoto je použitelné legislativní nařízení č. 96/89 ze dne 28. března 1989 o zřízení mezinárodního rejstříku plavidel Madeiry a prováděcí nařízení č. 715/89 ze dne 23. srpna 1989, které upravuje některé jeho aspekty.

Podle tohoto právního rámce:

vnitrostátní plavidla s výjimkou plavidel patřících vojenskému námořnictvu musí mít zaregistrováno vlastnictví za účelem výkonu činnosti, pro kterou jsou klasifikována,

obchodní plavidla podléhají rovněž obchodní registraci podle příslušných právních předpisů,

vnitrostátní plavidla jsou zaregistrována u námořních úřadů s výjimkou rekreačních plavidel, která jsou zaregistrována u organizací uvedených v příslušných právních předpisech,

v případě nově nabytých či nově postavených plavidel je příslušný námořní úřad uvedený v příslušném povolení,

v případě nabytí či stavby náhradních plavidel je pro registraci příslušný námořní úřad, u něhož byly registrovány nahrazené jednotky,

plavidlo postavené nebo nabyté v přístavu v jakékoli části vnitrostátního území může být prodáno či zaregistrováno v jiném přístavu v téže či jiné části území, pokud má odpovídající povolení,

lehká plavidla na palubě, třebaže se jedná o záchranné čluny, malé pomocné rybářské lodě a malé pobřežní čluny bez motorového pohonu a bez plachet, jako jsou veslice, skify, nafukovací čluny a šlapadla, pro použití do 300 m při odlivu, jsou od požadavku na registraci osvobozena, podléhají však pravomoci námořního orgánu, který vydává povolení k jejich provozování.

Požadavky na registraci plavidel jsou stanoveny v článku 77 obecného předpisu o přístavních orgánech.

Pokud jde zejména o registraci plavidel v případě dědění:

v případě dědění se změny registrace zakládají na osvědčení smlouvy o rozdělení majetku, nebo plánu rozdělení a příslušném rozhodnutí o schválení, k nimž je připojen doklad vydaný příslušným finančním úřadem, který potvrzuje, že byla uhrazena, zajištěna nebo není splatná příslušná dědická daň (čl. 82 odst. 2 obecného předpisu o přístavních orgánech),

zahraniční plavidla nabytá děděním nebo v řízení u portugalských soudů jsou zaregistrována u námořního úřadu stanoveného vyšším orgánem (čl. 75 odst. 3 obecného předpisu o přístavních orgánech).

Registrace zbraní

Zbraně a střelivo podléhají povinnému přihlášení a registraci u policie (Polícia de Segurança Pública, PSP).

Použije se výše zmíněný právní rámec pro zbraně a střelivo, v němž jsou stanoveny požadavky na přihlášení a registraci.

Na dědění se vztahují požadavky stanovené v článku 37 výše uvedeného rámce pro zbraně a střelivo.

Duševní vlastnictví se zapisuje u Národního institutu průmyslového vlastnictví (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial*).

Udělení patentů, užitečných vzorů, polovodičových výrobků a průmyslových vzorů nebo modelů, ochranných známek, odměn nebo log, označení původu a zeměpisného označení zapisuje Národní institut průmyslového vlastnictví, jemuž je nutno podat příslušné žádosti.

Požadavky a účinky žádosti o udělení nebo zápis jsou pro každou z výše uvedených kategorií stanoveny v zákoně o průmyslovém vlastnictví, aniž by byly dotčeny právní předpisy Evropské unie a platné mezinárodní úmluvy.

Praktické informace o způsobu podání a vyhotovení žádosti o udělení nebo zápis jsou k dispozici na internetových stránkách Národního institutu průmyslového vlastnictví <https://justica.gov.pt/en-gb/Registos/Industrial-Property> <https://justica.gov.pt/en-gb/Registos/Industrial-Property>

3 Jaké účinky jsou spojeny se zápisem věcných práv?

Zápis věcných práv k nemovitému majetku zpravidla nezakládá právní nárok. U ostatních kategorií majetku však může toto pravidlo zahrnovat výjimky stanovené ve zvláštních právních předpisech.

ÚČINKY ZÁPISU V KATASTRU NEMOVITOSTÍ

Účinky spojené se zápisem věcných práv k nemovitostem jsou stanoveny v článcích 4 až 7 zákona o katastru nemovitostí takto:

„Článek 4 (Účinky mezi stranami)

1 – Na skutečnosti podléhající zápisu se mohou samotné strany nebo jejich dědicové spolehnout i v případě, že nebyly zapsány.

2 – Výše uvedené ustanovení se nevztahuje na úkony k zřízení hypotéky, jejichž účinek mezi stranami závisí na provedení zápisu.“

„Článek 5 (Vymahatelnost vůči třetím stranám)

1 – Skutečnosti podléhající zápisu mají vůči třetím stranám účinky ode dne, kdy byly zapsány.

2 – Ustanovení předchozího odstavce se nepoužijí v těchto případech:

a) nabytí práv uvedených v čl. 2 odst. 1 písm. a) na základě vydržení;

b) zjevná služebnost;

c) skutečnosti týkající se neurčitého majetku, pokud nebyly řádně uvedeny a upřesněny.

3 – Chybu zápisu nemohou vůči zúčastněné straně vymáhat osoby, které jsou povinny zápis zajistit, ani jejich dědicové.

4 – Pro účely zápisu jsou třetími stranami osoby, které od společného původce získaly vzájemně neslučitelná práva.

5 – Nezapsaný nájem s délkou trvání více než šest let není vůči třetím stranám vymahatelný.“

„Článek 6 (Priorita zápisu)

1 – První zapsané právo má přednost před následně zapsanými právy s ohledem na stejné věci, v pořadí podle data zápisu a v případě stejného data podle časového pořadí příslušných podání.

2 – (Zrušeno)

3 – Zápis, který se stal konečným, má stejnou prioritu, jakou měl předběžný zápis.

4 – V případě zamítnutí má zápis provedený na základě řádně odůvodněného odvolání prioritu odpovídající podání odmítnuté písemnosti.“

„Článek 7 (Domněnky vyplývající ze zápisu)

Konečný zápis představuje předpoklad, že existuje právo patřící zapsanému vlastníkovi, podle konkrétních podmínek stanovených v zápisu.“

ÚČINKY ZÁPISU V OBCHODNÍM REJSTŘÍKU

Účinky zápisu v obchodním rejstříku vyplývají v zásadě z ustanovení článků 11 až 14 zákona o obchodním rejstříku:

„Článek 11 (Domněnky vyplývající ze zápisu)

Konečný zápis přepisem představuje předpoklad, že existuje právní situace, jejíž konkrétní podmínky jsou v něm stanoveny.“

„Článek 12 (Priorita zápisu)

Prvně zapsaný úkon má přednost před následnými úkony s ohledem na stejné podíly nebo účasti ve společnosti, a to v pořadí podle příslušných žádostí.“

„Článek 13 (Účinky mezi stranami)

1 – Na skutečnosti podléhající zápisu se mohou samotné strany nebo jejich dědicové spolehnout i v případě, že nebyly zapsány.

2 – Výjimky z předchozího odstavce představují zakládací listiny společnosti a jejich změny, na něž se vztahují ustanovení zákona o obchodních společnostech (Código das Sociedades Comerciais) a právní předpisy o evropské akciové společnosti.“

„Článek 14 (Vymahatelnost vůči třetím stranám)

1 – Skutečnosti podléhající zápisu mají vůči třetím stranám účinky ode dne, kdy byly zapsány.

2 – Skutečnosti podléhající zápisu a povinnému zveřejnění v souladu s čl. 70 odst. 2 mají vůči třetím stranám účinky ode dne zveřejnění.

3 – Chybu zápisu nemohou vůči zúčastněným stranám vymáhat jejich právní zástupci, kteří mají povinnost tento zápis zajistit, ani jejich dědicové.

4 – Ustanoveními tohoto článku nejsou dotčena ustanovení zákona o obchodních společnostech a právní předpisy vztahující se na evropské akciové společnosti.“

ÚČINKY ZÁPISU CENNÝCH PAPÍRŮ

Účinky zápisu cenných papírů lze zjistit ve výše uvedeném zákonu o cenných papírech (Código dos Valores Imobiliários) a liší se podle jednotlivých kategorií cenných papírů. Zápis může zakládat právo s ohledem na určité kategorie cenných papírů (článek 73 výše zmíněného zákona o cenných papírech).

ÚČINKY ZÁPISU OSTATNÍCH VÝŠE UVEDENÝCH KATEGORIÍ MAJETKU

Účinky zápisu zbraní, letadel, plavidel, motorových vozidel, duševního nebo průmyslového vlastnictví lze pro každou z těchto kategorií majetku zjistit ve zvláštních právních předpisech, které již byly zmíněny.

4 Jsou zavedena zvláštní pravidla a postupy pro přizpůsobení věcného práva, na něž má určitá osoba nárok podle práva rozhodného pro dědění, v případě, že právo členského státu, v němž se tohoto práva dovolává, toto věcné právo nezná?

Právními ustanoveními, která lze použít na přizpůsobení věcných práv v případě dědictví, jsou v zásadě článek 15 občanského zákoníku (např. v případě přizpůsobení soudem v soudním řízení) a článek 43-A zákona o katastru nemovitostí (pokud např. přizpůsobení provádí registrační úředník v osvědčení o registraci).

Článek 15 občanského zákoníku (Způsobilst):

„Působnost přidělená určitému právu se vztahuje pouze na předpisy, které jsou na základě svého obsahu a funkce v tomto právu součástí systému doktríny podle kolizní normy.“

Článek 43-A zákona o katastru nemovitostí (Důkaz cizího práva)

„Pokud je nutno proveditelnost žádosti o zápis posoudit na základě cizího práva, musí zúčastněná strana prokázat jeho obsah odpovídajícím dokladem.“

Kromě těchto ustanovení existují pravidla výkladu vypracovaná doktrínou. Podle těchto doktrinárních pravidel zahrnuje široký pojem přizpůsobení nejméně dvě rozdílné situace.

Přizpůsobení v užším smyslu, které může nastat v případě technického problému vyplývajícího z uplatnění dvou různých právních režimů týkajících se dědictví. Například v případě osvojeného dítěte, jehož adoptivní i biologičtí rodiče zemřou, kdy se na dědictví použije právo země X v důsledku úmrtí adoptivních rodičů a právo země Y v důsledku úmrtí biologických rodičů, to může vést k výsledku, který ani jeden právní systém nezamýšlí (např. osvojené dítě není nakonec dědicem adoptivních ani biologických rodičů). Tento problém musí soud vyřešit přizpůsobením.

Jiná situace, nikoli přizpůsobení v užším slova smyslu, nýbrž spíše nahrazení/převedení, nastává, je-li doktrína zakotvená v cizím právu nahrazena doktrínou známou ve vnitrostátním právu.

Pojem nahrazení/převedení poskytuje vhodnější rámec v případech přizpůsobení věcných práv, jak je uvedeno v článku 31 nařízení č. 650/2012. Například v případě nahrazení doktríny „nájmu nemovitého majetku se závazkem“ (zakotvené v právu jiného státu, jež však v portugalských právních předpisech neexistuje) věcným právem stavby (zakotveným v portugalských právních předpisech).

Toto nahrazení/převedení může provést soud v soudním řízení i rejstříkový úředník v době zápisu. Proti rozhodnutí rejstříkového úředníka lze podat soudu opravný prostředek (články 140 až 146 zákona o katastru nemovitostí).

POZNÁMKA

Údaje obsažené v tomto informativním přehledu nejsou úplně ani závazné pro kontaktní místo, soudy či jiné subjekty a orgány. Ačkoliv jsou pravidelně aktualizovány, nemusí obsahovat veškeré revize právních předpisů, a je tedy nutné nahlédnout do právních předpisů v platném znění.

Poslední aktualizace: 14/10/2019

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Příklad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.